

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-148-155>

УДК 336.225.3

**ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ:
ФАКТОРИНГ, ФОРФЕЙТИНГ ТА ЛІЗИНГ
Шевченко І.О.**

**FINANCIAL MECHANISMS OF BUSINESS SUPPORT:
FACTORING, FORFEITING AND LEASING
Shevchenko I.O.**

Дослідження присвячено фінансовим механізмам підтримки бізнесу, а саме факторинг, форфейтинг та лізинг, які є ефективними інструментами для забезпечення ліквідності, управління ризиками та фінансування розвитку сучасного бізнесу в умовах сталої економіки. Розглядаються особливості застосування кожного з цих механізмів, їхні переваги та обмеження в сучасних економічних умовах. Мета дослідження полягає у виокремленні особливостей здійснення факторингу, форфейтингу та лізингу як важелів фінансового забезпечення підтримки бізнесу. Факторинг аналізується як інструмент для поліпшення оборотного капіталу та захисту від ризиків неплатежів, особливо для підприємств, що працюють на умовах відстрочених платежів. Форфейтинг розглядається як механізм безрегресного фінансування експортних операцій, що сприяє мінімізації ризиків міжнародної торгівлі. В статті розглянуто основні механізми роботи факторингу, його переваги та недоліки, види і особливості застосування в галузі забезпечення бізнесу. Особлива увага приділяється ролі факторингу як інструменту фінансової підтримки малого та середнього бізнесу, а також його перспективам в умовах глобалізації та цифровізації фінансових послуг.

Наукова новизна статті полягає у комплексному аналізі фінансових механізмів підтримки бізнесу (факторинг, форфейтинг, лізинг) у контексті сучасних економічних викликів, зокрема глобалізації та цифровізації фінансових послуг. У дослідженні виокремлено особливості застосування цих інструментів у різних секторах економіки та їхню роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємств. Окрему увагу приділено впливу воєнних дій на ринок фінансових послуг в Україні, що дозволило окреслити перспективи розвитку та адаптації цих механізмів до кризових умов. Стаття

акцентує увагу на практичних аспектах використання зазначених фінансових інструментів у різних сферах діяльності, підкреслюючи їхню роль у зміцненні фінансової стабільності підприємств та стимулюванні економічного зростання. Представлені матеріали можуть бути корисними для підприємців, фінансистів та аналітиків, які прагнуть оптимізувати фінансові стратегії управління бізнесом.

Ключові слова: фінансові механізми, фінансовий метод, фінансові інструменти, фінансові важелі, фінансова підтримка.

Вступ. Сучасний бізнес-сектор стикається з численними викликами, серед яких нестабільність економічного середовища, коливання валютних курсів, глобальні кризи та зростаюча конкуренція. У таких умовах ефективне функціонування підприємств значною мірою залежить від доступу до фінансових ресурсів і механізмів їх підтримки. Фінансові інструменти забезпечують стабільність, розвиток і стійкість бізнесу, створюючи сприятливі умови для зростання та інновацій.

У цій статті розглядаються основні фінансові механізми підтримки бізнесу, серед яких факторинг, форфейтинг та лізинг. Окрема увага приділяється ролі державних і міжнародних організацій у формуванні сприятливого фінансового клімату для підприємств.

Дослідження цієї теми дозволяє зрозуміти, як різні фінансові інструменти можуть сприяти розвитку підприємницької діяльності,

стимулювати створення нових робочих місць і сприяти економічному зростанню країни в цілому.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Проблематика фінансових механізмів підтримки бізнесу активно досліджується як вітчизняними [5,6,7] так і зарубіжними науковцями [2,3,4]. У літературі приділяється значна увага аналізу ефективності фінансових інструментів для стимулювання економічного розвитку, підвищення ліквідності підприємств та мінімізації фінансових ризиків. У багатьох роботах [2-10], досліджується поєднання різних фінансових інструментів як комплексного рішення для підтримки бізнесу. Особлива увага приділяється необхідності адаптації фінансових механізмів до умов цифровізації та глобалізації. Аналіз наукової літератури дозволяє виявити основні напрями адаптації фінансових механізмів, таких як лізинг, факторинг і форфейтинг, до умов цифровізації та глобалізації.

Дослідження OECD [1] підкреслює, що цифровізація докорінно змінює бізнес-моделі, сприяючи підвищенню ефективності та конкурентоспроможності компаній. Автори наголошують, що уряди мають розробляти політики, які допомагають бізнесу адаптуватися до цифрових технологій і використовувати їх для покращення фінансових механізмів.

У роботі Меестеренаб М., Трінкадо-Мунозак Ф., Цамерет Х. і Ворлейє Т. [2] проаналізовано цифрову трансформацію в знання-інтенсивних послугах, до яких можна віднести і фінансовий сектор. Автори досліджують технологічні можливості компаній та їхню здатність використовувати цифрові платформи для розвитку бізнесу, зокрема через автоматизацію процесів та впровадження штучного інтелекту.

Ні В. [3] у своїй праці досліджує розвиток електронної комерції в умовах цифрової економіки та її вплив на фінансові механізми. Автор стверджує, що онлайн- та офлайн-інтеграція сприяє прискоренню фінансових операцій, що особливо важливо для таких інструментів, як факторинг, який потребує швидкого оброблення даних про дебіторську заборгованість.

Пенга І. і Чанджі Т. [4] аналізують зв'язок між цифровою трансформацією та продуктивністю підприємств. Вони доводять, що компанії, які впроваджують цифрові фінансові механізми, демонструють вищу стійкість до ринкових шоків та економічних криз. Це особливо актуально для лізингу, який

зазнав значних змін через впровадження блокчейн-технологій для обліку активів.

У роботі Десятнюк О., Крисоватого А., Птащенко О., Кириленко О., Шевченко І. та Ніфатової О. [5] розглядається питання фінансової інклюзії у контексті сталого розвитку. Автори наголошують, що цифрові фінансові інструменти сприяють доступу малих і середніх підприємств до фінансування, що є важливим для подолання кризових явищ, зокрема під час війни.

Шевченко І., Гараєв М., Крисоватий І. і Курцев О. [6] досліджують створення цифрових інвестиційних платформ для реалізації інфраструктурних проєктів. Вони наголошують, що цифровізація дозволяє зменшити ризики при реалізації фінансових угод, роблячи їх більш прозорими та доступними для інвесторів.

У статті Міщенко Д., Шевченко І, Бабініна Д., Вдовичена А. і Верстяка О. [7] розглядається стандартизація даних у логістиці та бізнес-операціях. Автори підкреслюють, що уніфікація фінансових даних є ключовим фактором для ефективного розвитку факторингу та форфейтингу, оскільки вона спрощує аналіз ризиків і прискорює прийняття фінансових рішень.

Шевченко І. [8] у своїй статті аналізує механізми розвитку маркетингового менеджменту в умовах цифровізації, наголошуючи на необхідності адаптації фінансових стратегій компаній до цифрових платформ.

Шевченко І. та Переселков В. [9] досліджують зв'язок між цифровізацією та підприємництвом, роблячи висновок, що цифрові технології сприяють зниженню витрат на фінансування бізнесу та збільшують доступність таких механізмів, як лізинг та факторинг.

У статті Шевченко І., Русіна Ю., Філіпішина Л., Марущак С. та Пустовойт О. [10] аналізується роль цифрової торгівлі у глобальних ринках. Автори стверджують, що цифровізація сприяє розвитку міжнародного факторингу, оскільки зменшує бар'єри для обробки транскордонних фінансових операцій.

Аналіз літератури свідчить про широкий спектр можливостей застосування фінансових механізмів підтримки бізнесу, таких як факторинг, форфейтинг та лізинг. Водночас актуальними залишаються питання оптимізації цих інструментів для різних сфер економіки, інтеграції сучасних технологій у процеси фінансування та розвитку нормативно-

правового регулювання. У статті робиться спроба систематизувати наявні підходи та окреслити напрями подальших досліджень у цій сфері.

Мета. Мета дослідження полягає у виокремленні особливостей здійснення факторинга, форфейтинга та лізинга як важелів фінансового забезпечення підтримки бізнесу.

Матеріали та результати дослідження. В умовах сучасної економіки підприємства часто стикаються з проблемою нестачі обігових коштів, що ускладнює своєчасне виконання фінансових зобов'язань, розширення виробництва та реалізацію нових проєктів. Особливо гостро ця проблема проявляється при веденні діяльності на умовах відстрочки платежів. Для вирішення таких викликів все більшого поширення набуває факторинг — ефективний фінансовий інструмент, що дозволяє компаніям оперативнo отримувати грошові кошти, покращуючи свою ліквідність і фінансову стабільність. Під час війни в Україні використання фінансових інструментів, таких як лізинг та факторинг, зазнало значних змін. У 2022 році ринок фінансового лізингу в Україні зазнав суттєвого скорочення через військові дії, зменшившись на 60%. Проте вже в четвертому кварталі 2022 року спостерігалось поживлення: обсяги операцій фінансового лізингу зросли в 2,6 рази порівняно з третім кварталом того ж року. Основну частку угод (приблизно 95%) становили середньострокові контракти тривалістю від 1 до 5 років. Цікаво, що частка фінансових компаній у наданні лізингових послуг зросла до 55%, тоді як у попередні роки вона становила лише близько 1%. [11]

У 2023 році тенденція до відновлення ринку лізингу продовжилася. За перші три квартали обсяги нових угод перевищили 10,8 млрд грн.[11] Проте кількість лізингових компаній скоротилася з 96 на початку року до 89 станом на кінець першого кварталу. Основними викликами для галузі залишаються обмежений доступ до фінансових ресурсів, зростання обсягу проблемних активів та погіршення кредитоспроможності клієнтів.

Факторинг також набув популярності серед українських підприємств під час війни. За даними дослідження, проведеного Незалежною асоціацією банків України у співпраці з IFC у серпні 2024 року, 73% опитаних фінансових установ вже надають факторингові послуги, а решта планують запровадити цей продукт протягом року. Основними клієнтами факторингових послуг є малі та середні

підприємства, які становлять 86,7% від загальної кількості отримувачів.

Факторинг є не лише механізмом фінансування, а й способом мінімізації ризиків неплатежів та підвищення конкурентоспроможності підприємств. Його суть полягає у передачі права на отримання дебіторської заборгованості спеціалізованій фінансовій установі (фактору) в обмін на авансовий платіж. Такий підхід допомагає компаніям швидко мобілізувати капітал для подальшого розвитку, не вдаючись до традиційного банківського кредитування. Факторинг здійснюється через обмін майбутнього виторгу на гроші. Наприклад, ви продали товар за умови відстрочення або розстрочення платежу та виставили рахунок клієнту. Цей рахунок — обіцянка вашого майбутнього виторгу, але гроші поки не отримали. Банк або факторингова компанія беруть цей рахунок і переказують вам гроші раніше, ніж це зробить ваш покупець. Так, у розрахунках між продавцем і клієнтом з'являється посередник — чинник. Він може, крім оплати, вести торговий документообіг. Відносини, пов'язані з факторингом, регулюються Цивільним кодексом України, зокрема главою 73, яка визначає загальні положення про фінансування під відступлення права грошової вимоги (факторинг).

Основні особливості:

1. Швидкість фінансування: Підприємство може отримати фінансування від фактора протягом декількох хвилин після подання рахунків, що дозволяє оперативнo використовувати ці кошти для поповнення обігових засобів або покриття витрат.

2. Перерозподіл ризиків: Фактор бере на себе ризики неплатежів, тобто якщо дебітор не сплатить рахунок, фактор не має права вимагати від підприємства повернення виплачених коштів. Це особливо важливо для малих та середніх підприємств, які не мають ресурсів для управління дебіторською заборгованістю.

3. Фінансовий аналіз: Перш ніж укласти угоду, фактор проводить детальний аналіз фінансового стану клієнтів підприємства, що може допомогти підприємству краще оцінити свої ризики та вибрати правильну стратегію.

4. Гнучкість умов: Угоди з факторами можуть бути гнучкими і адаптованими під потреби підприємства, включаючи можливість змінювати обсяги факторингу залежно від потреби у фінансах.

5. Спрощення управління дебіторською

заборгованістю: Фактор займається стягненням заборгованостей, що знижує адміністративне навантаження на підприємство.

Короткостроковий характер: Зазвичай застосовується для фінансування поточних операцій (до 180 днів).

Покращення ліквідності: Підприємство отримує кошти ще до того, як дебітор сплатить борг.

Бувають два види факторингу: Рекурсивний: факторингова компанія може повернути дебіторську заборгованість продавцеві, якщо покупець не здійснить оплату. Безрегресний: ризик несплати бере на себе факторингова компанія.

Послуги в рамках факторингу: Адміністрування боргу. Інкасація платежів. Управління кредитним ризиком.

Сфери застосування: Підприємства, які працюють із багатьма клієнтами та стикаються з довгими строками оплати за рахунками.

Сучасний бізнес-світ характеризується активним розвитком міжнародної торгівлі та постійним зростанням обсягів експортно-імпортних операцій. Однак такі угоди часто супроводжуються фінансовими ризиками, зокрема затримками платежів та можливістю неплатоспроможності контрагентів. У цьому контексті все більшого значення набуває форфейтинг — ефективний фінансовий інструмент, що дозволяє підприємствам мінімізувати ризики і забезпечити стабільний грошовий потік.

Форфейтинг є методом фінансування зовнішньоторговельних угод, за якого експортер передає права на отримання майбутніх платежів (векселів або боргових зобов'язань) фінансовій установі — форфейтеру — в обмін на негайне отримання коштів. Такий механізм забезпечує підприємствам захист від комерційних і політичних ризиків, сприяє зростанню експортного потенціалу та створює умови для залучення додаткових інвестицій.

Форфейтинг реалізується через специфічну фінансову операцію, найчастіше в зовнішньоекономічних відносинах, яка характеризується купівлею форфейтером (банком чи форфейтинговою організацією) позикових зобов'язань імпортера у експортера з урахуванням комісії. Тобто форфейтер викуповує фінансові зобов'язання імпортера перед експортером. Форфейтинг виступає як одним з різновиду зміни комерційного кредиту в банківський. Форфейтинг, як специфічний вид фінансування, не має окремого спеціалізованого

закону в Україні. Його правове регулювання здійснюється на основі загальних положень Цивільного кодексу України про відступлення права вимоги та міжнародних торговельних звичаїв.

Основні особливості:

1. Довгострокове фінансування: Форфейтинг надає фінансування на тривалий термін, зазвичай від 180 днів до 7 років, що робить його привабливим для великих інвестиційних проектів.

2. Відсутність регресу: У разі неплатежу дебітора форфейтер не має права вимагати повернення коштів у підприємства, яке продало заборгованість. Це знижує фінансові ризики для підприємства.

3. Стабільність платежів: Угоди зазвичай укладаються з надійними контрагентами, що зменшує ризики неплатежів і забезпечує стабільність доходів для підприємства.

4. Фінансування міжнародної торгівлі: Форфейтинг є популярним у міжнародних угодах, оскільки дозволяє підприємствам отримувати фінансування під договори, які можуть бути під ризиком валютних коливань та політичних факторів.

5. Прозорість угод: Угоди зазвичай документуються, що підвищує рівень прозорості та зменшує можливості для непорозуміння.

Довгостроковий характер: Використовується для фінансування угод на строк від 6 місяців до 10 років.

Підходить для міжнародної торгівлі: Застосовується переважно експортерами для зниження ризику несплати з боку іноземного покупця.

Безрегресність: Форфейтер бере на себе всі ризики, пов'язані з несплатою боргу.

Інструменти форфейтингу: Векселі. Акредитиви. Інші боргові документи.

Фінансування в одній виплаті: Форфейтер виплачує експортеру всю суму за мінусом дисконту.

Сфери застосування: Великі експортні угоди, де є потреба в зниженні ризиків і забезпеченні стабільного потоку грошових коштів.

Факторинг та форфейтинг обидва надають можливість швидко отримувати обігові кошти, однак орієнтовані на різні потреби бізнесу. Факторинг підходить для щоденних операцій з короткостроковою заборгованістю, тоді як форфейтинг більше підходить для міжнародної торгівлі з довгими термінами платежів.

Факторинг і форфейтинг — це фінансові інструменти, які допомагають підприємствам отримувати ліквідність і знижувати ризики в процесі фінансових операцій. Обидва методи спрямовані на оптимізацію грошових потоків, але мають різні особливості та застосовуються в різних ситуаціях.

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки підприємства все частіше шукають ефективні інструменти фінансування, які дозволяють оновлювати основні засоби виробництва без значного навантаження на власний капітал. Одним із таких інструментів є лізинг — універсальний механізм фінансової підтримки бізнесу, що забезпечує доступ до необхідних активів із мінімальними початковими витратами.

Лізинг поєднує елементи кредитування та оренди, дозволяючи компаніям використовувати майно (техніку, обладнання, транспорт тощо) з поступовим погашенням його вартості. Це робить його особливо привабливим для малого та середнього бізнесу, який часто стикається з обмеженим доступом до традиційних банківських позик. Основним нормативним актом, що регулює відносини у сфері лізингу, є Закон України “Про фінансовий лізинг” № 1201-IX від 4 лютого 2021 року. Цей закон визначає загальні положення щодо фінансового лізингу, права та обов’язки сторін, умови договору лізингу та особливості державного регулювання цієї діяльності. Зокрема, державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу здійснює Національний банк України.

Основні переваги лізингу — гнучкість фінансування, зниження податкового навантаження та можливість оновлення активів без великих одноразових витрат. Завдяки цим характеристикам лізинг став популярним фінансовим інструментом як в Україні, так і у світі.

Лізинг є популярним інструментом, який дозволяє бізнесу користуватися майном без потреби купувати його у власність, що допомагає зменшити капіталовкладення. Лізинг широко використовується в багатьох галузях. Наприклад, логістичні компанії беруть у лізинг вантажівки або автобуси, що дозволяє їм оновлювати автопарк без значних витрат і користуватися сучасними транспортними засобами. Виробничі підприємства часто користуються лізингом обладнання, що дозволяє масштабувати виробництво та швидко впроваджувати новітні технології. Роздрібні

мережі беруть у лізинг торгові площі або склади, що дозволяє їм розширювати бізнес без необхідності купувати нерухомість. ІТ-компанії можуть орендувати сервери, комп’ютери та іншу техніку, що забезпечує гнучкість та дозволяє зменшити витрати на технічне обслуговування.

Основні види лізингу:

- **Фінансовий лізинг:** Підприємство отримує актив на тривалий термін (від 3 до 10 років) і має можливість викупу в кінці терміну. Цей вид вимагає великих капіталовкладень;

- **Оперативний лізинг:** Підприємство орендує актив на короткий термін (менше 3 років), після закінчення якого актив повертається лізингодавцю. Це зручний варіант для отримання активів, які швидко старіють.

- **Міжнародний лізинг:** лізингова діяльність за участю лізингових компаній з двох іноземних держав. У міжнародному лізингу прийнято розрізняти такі форми:

- **прямий закордонний лізинг** — угода між юридичними особами різних держав;

- **непрямий** — орендодавець і орендар - юридичні особи однієї держави, а капітал орендодавця частково належить зарубіжним компаніям. Або ж якщо в ролі орендодавця виступає дочірня фірма зарубіжної ТНК.

Переваги лізингу:

- **Гнучкість:** Лізинг дозволяє підприємствам отримувати доступ до нових технологій та обладнання без великих початкових витрат.

- **Управління ризиками:** Лізинг знижує ризики, пов’язані з амортизацією активів, адже підприємство може вибрати, чи викуповувати актив чи повертати його.

- **Оптимізація фінансових витрат:** Лізинг дозволяє розподілити витрати на активи на кілька періодів, що полегшує управління грошовими потоками.

Приклади використання лізингу в бізнесі:

1. **Лізинг автомобілів:** Багато компаній використовують лізинг для отримання автопарку, що дозволяє зберігати капітал для інших інвестицій. Наприклад, служби таксі та кур’єрські компанії можуть орендувати автомобілі замість їх покупки, знижуючи ризики обслуговування та амортизації.

2. **Лізинг ІТ-обладнання:** ІТ-компанії можуть орендувати сервери, комп’ютери та інше обладнання, що дозволяє їм швидко реагувати на зміни в технологічному середовищі. Наприклад, компанія, що надає хостинг-послуги, може орендувати потужні сервери, щоб

уникнути великих капіталовкладень.

3. Лізинг нерухомості: Бізнеси можуть укласти угоди на оренду офісних приміщень або торгових площ. Наприклад, роздрібна компанія може орендувати приміщення для магазину, що дозволяє зберегти капітал для закупівлі товарів і маркетингу.

4. Лізинг сільськогосподарської техніки: Сільськогосподарські підприємства можуть орендувати трактори, комбайни та інше обладнання для обробки полів. Це зменшує фінансовий тягар, пов'язаний з купівлею дорогих машин, і дозволяє адаптуватися до змінюваних умов на ринку.

Таким чином, лізинг дозволяє бізнесу отримувати доступ до сучасних ресурсів без значних початкових інвестицій, що підтримує гнучкість та сприяє розвитку компанії.

Висновки.

Попри виклики, спричинені війною, ринки лізингу та факторингу в Україні демонструють ознаки відновлення та адаптації до нових умов. Лізинг став важливим інструментом для придбання необхідної техніки та транспорту, особливо в умовах обмеженого банківського кредитування. Факторинг, у свою чергу, допомагає малим та середнім підприємствам підтримувати ліквідність та забезпечувати безперервність бізнес-процесів. Водночас, для подальшого розвитку цих фінансових інструментів необхідна підтримка з боку держави та міжнародних організацій, спрямована на зменшення ризиків та покращення доступу до фінансових ресурсів.

Фінансові інструменти, такі як факторинг, форфейтинг і лізинг, відіграють важливу роль у розвитку сучасного бізнесу, забезпечуючи підприємствам доступ до необхідних ресурсів, мінімізацію ризиків і підвищення фінансової гнучкості. Їхнє використання дозволяє компаніям ефективно управляти оборотним капіталом, стимулювати експортну діяльність і оновлювати основні засоби виробництва без значного навантаження на власні кошти.

Факторинг виступає надійним інструментом для поліпшення ліквідності підприємств, що працюють на умовах відстрочених платежів. Він не лише сприяє прискоренню оборотності капіталу, а й мінімізує ризики неплатоспроможності контрагентів. Завдяки цьому факторинг є особливо цінним для малого та середнього бізнесу.

Форфейтинг, у свою чергу, забезпечує безпечне фінансування зовнішньоторговельних

операцій, знижуючи ризики невиконання фінансових зобов'язань з боку імпортерів. Цей механізм є ефективним рішенням для підприємств, що прагнуть розширити свою присутність на міжнародних ринках, підвищуючи конкурентоспроможність і фінансову стабільність.

Лізинг є гнучким інструментом оновлення основних засобів та придбання нових активів, зокрема обладнання, транспорту та техніки. Його популярність зумовлена доступністю, податковими перевагами та можливістю поступового фінансування. Лізинг стимулює зростання виробничих потужностей і технологічне оновлення підприємств без значних одноразових інвестицій.

Загалом, використання цих фінансових механізмів сприяє активізації економічної діяльності, розвитку підприємництва та розширенню інвестиційних можливостей. Вони відіграють ключову роль у забезпеченні стійкості бізнесу в умовах нестабільної економічної ситуації та глобалізації. Для досягнення максимальної ефективності підприємствам важливо вибирати ті інструменти, що найкраще відповідають їхнім фінансовим потребам і стратегіям розвитку.

Література

1. OECD (2019), *Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264312012-en>.
2. Meeterenab M., Trincado-Munozac F., Tzameret H. R., Vorleye T. Rethinking the digital transformation in knowledge-intensive services: A technology space analysis. *Technological Forecasting and Social Change*. 2022. Vol. 179. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S040162522001639>
3. Ni W. Online and Offline Integration Development of Yiwu Cross-border E-commerce in Digital Economy Era. *Procedia Computer Science*. 2022. Vol. 202. P. 307-312. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050922005750>
4. Penga Y., Changqi T. Can digital transformation promote enterprise performance? —From the perspective of public policy and innovation. *Journal of Innovation & Knowledge*. 2022. Vol. 7. № 3. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2445569X22000385>
5. Oksana Desyatnyuk, Andriy Krysovaty, Olena Ptashchenko, Olga Kyrilenko, Iryna Shevchenko and Olena Nifatova. Formation of a System for Ensuring the Development of Financial Inclusion in Conditions of Sustainable Development. [ref]: vol.22.2024. available at: <https://refpress.org/ref-vol22-a2/>

6. Shevchenko, I., Haraev, M., Krysovaty, I., Kurtsev, O. (2024). The Digital Investment Platform as a Means of Forming and Implementing an Investment Project of a Railway Company. In: Yang, X.S., Sherratt, S., Dey, N., Joshi, A. (eds) Proceedings of Ninth International Congress on Information and Communication Technology. ICICT 2024 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1014. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-97-3562-4_36
7. Mishchenko, D., Shevchenko, I., Babinin, D., Vdovichen, A., & Verstiak, O. Standardisation of data in logistics and business operations. Multidisciplinary Reviews, (2024. 7, 2024spe006. <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe006>
8. Шевченко І. О. Механізм розвитку маркетингового менеджменту в умовах цифровізації. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Том 9. № 4. С. 207 – 211.
9. Шевченко І. О. Переселков В. І. Цифровізація і підприємництво: основні аспекти сьогодення. Часопис економічних реформ. 2024. № 4(56). С. 115–121.
10. Shevchenko I., Rusina Y., Filipishyna L., Marushchak S., Pustovoit O. Digital trade in global markets / REICE – Revista Electrónica De Investigación En Ciencias Económicas. 2023. Vol. 11. № 21. P. 19–32. DOI: <https://doi.org/10.5377/reice.v11i21.16517> URL: <https://www.lamjol.info/index.php/REICE/article/view/16517>
11. Державна служба статистики URL: <https://stat.gov.ua>
6. Shevchenko, I., Haraev, M., Krysovaty, I., Kurtsev, O. (2024). The Digital Investment Platform as a Means of Forming and Implementing an Investment Project of a Railway Company. In: Yang, X.S., Sherratt, S., Dey, N., Joshi, A. (eds) Proceedings of Ninth International Congress on Information and Communication Technology. ICICT 2024 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1014. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-97-3562-4_36
7. Mishchenko, D., Shevchenko, I., Babinin, D., Vdovichen, A., & Verstiak, O. Standardisation of data in logistics and business operations. Multidisciplinary Reviews, 2024. 7, 2024spe006. <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe006>
8. Shevchenko I. (2024) Mechanism for development of marketing management in the conditions of digitalization. Ukrainian journal of applied economics and technology. 2024. Volume 9. № 4, pp. 207 – 211.
9. Shevchenko I. O. Pereselkov V. I. Tsyfrovizatsiia i pidpriemnytstvo: osnovni aspekty sohodennia. Chasopys ekonomichnykh reform. 2024. № 4(56). S. 115–121.
10. Shevchenko I., Rusina Y., Filipishyna L., Marushchak S., Pustovoit O. Digital trade in global markets / REICE – Revista Electrónica De Investigación En Ciencias Económicas. 2023. Vol. 11. № 21. P. 19–32. DOI: <https://doi.org/10.5377/reice.v11i21.16517> URL: <https://www.lamjol.info/index.php/REICE/article/view/16517>
11. State Statistics Service URL: <https://stat.gov.ua>

References

1. OECD (2019), Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264312012-en>.
2. Meeterenab, M., Trincado-Munozac, F., Tzameret, H. R., & Vorleye, T. (2022, June). Rethinking the digital transformation in knowledge-intensive services: A technology space analysis. *Technological Forecasting and Social Change*, 179. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0040162522001639>
3. Ni, W. Online and Offline Integration Development of Yiwu Cross-border E-commerce in Digital Economy Era. *Procedia Computer Science*, 2022. 202, 307-312. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050922005750>
4. Penga, Y., & Changqi, T. (2022, July–September). Can digital transformation promote enterprise performance? —From the perspective of public policy and innovation. *Journal of Innovation & Knowledge*, 7(3). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2444569X22000385>
5. Oksana Desyatnyuk, Andriy Krysovaty, Olena Ptashchenko, Olga Kyrylenko, Iryna Shevchenko and

- Olena Nifatova. Formation of a System for Ensuring the Development of Financial Inclusion in Conditions of Sustainable Development. [ref]: vol.22.2024. available at: <https://refpress.org/ref-vol22-a2/>
6. Shevchenko, I., Haraev, M., Krysovaty, I., Kurtsev, O. (2024). The Digital Investment Platform as a Means of Forming and Implementing an Investment Project of a Railway Company. In: Yang, X.S., Sherratt, S., Dey, N., Joshi, A. (eds) Proceedings of Ninth International Congress on Information and Communication Technology. ICICT 2024 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1014. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-97-3562-4_36
 7. Mishchenko, D., Shevchenko, I., Babinin, D., Vdovichen, A., & Verstiak, O. Standardisation of data in logistics and business operations. Multidisciplinary Reviews, 2024. 7, 2024spe006. <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe006>
 8. Shevchenko I. (2024) Mechanism for development of marketing management in the conditions of digitalization. Ukrainian journal of applied economics and technology. 2024. Volume 9. № 4, pp. 207 – 211.
 9. Shevchenko I. O. Pereselkov V. I. Tsyfrovizatsiia i pidpriemnytstvo: osnovni aspekty sohodennia. Chasopys ekonomichnykh reform. 2024. № 4(56). S. 115–121.
 10. Shevchenko I., Rusina Y., Filipishyna L., Marushchak S., Pustovoit O. Digital trade in global markets / REICE – Revista Electrónica De Investigación En Ciencias Económicas. 2023. Vol. 11. № 21. P. 19–32. DOI: <https://doi.org/10.5377/reice.v11i21.16517> URL: <https://www.lamjol.info/index.php/REICE/article/view/16517>
 11. State Statistics Service URL: <https://stat.gov.ua>

Shevchenko I. O. Financial mechanisms of business support: factoring, forfeiting and leasing

Financial mechanisms for supporting business play a key role in ensuring its stability, development and competitiveness. Modern enterprises often face the need to ensure liquidity, optimize financial flows and minimize financial risks, which makes tools such as factoring, forfeiting and leasing extremely important for effective business management. These mechanisms allow companies to provide timely financing, reduce the financial burden and gain access to the necessary resources without significant capital investments.

The study is devoted to financial mechanisms for supporting business, namely factoring, forfeiting and leasing, which are effective tools for ensuring liquidity, risk management and financing the development of modern business in conditions of constant development. The features of the application of each of these mechanisms, their advantages and limitations in modern economic conditions are considered. The purpose of the

study is to identify the features of factoring, forfeiting and leasing as levers of financial support for business.

Factoring is analyzed as a tool for improving working capital and protecting against the risks of non-payment, especially for enterprises operating on deferred payment terms. Forfeiting is considered as a mechanism for non-recourse financing of export transactions, which helps minimize the risks of international trade. The article examines the main mechanisms of factoring, its advantages and disadvantages, types and features of application in the field of business support. Particular attention is paid to the role of factoring as a tool for financial support of small and medium-sized businesses, as well as its prospects in the context of globalization and digitalization of financial services.

The article analyzes the basic principles of forfeiting, its advantages and limitations, as well as the prospects for using this tool in the context of globalization and growing requirements for the financial security of business. Particular attention is paid to the role of forfeiting in stimulating foreign trade relations and the development of international economic

cooperation. Leasing is presented as a convenient method of updating fixed assets and supporting business investment activities.

The article focuses on the practical aspects of using these financial instruments in various areas of activity, emphasizing their role in strengthening the financial stability of enterprises and stimulating economic growth. The presented materials may be useful for entrepreneurs, financiers and analysts seeking to optimize financial strategies for business management.

Key words: *financial mechanisms, financial method, financial instruments, financial leverage, financial support.*

Шевченко Ірина Олександрівна – д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Стаття подана 27.11.2024.